

ཐི་ཀ་དང་འབྲེལ་བའི་ས་མིང་སྐོར་ལ་དབྱེད་པ།

འཇམ་རྟེན་གསལ་བཤད་ཚེ་རིང་། (ཐི་ཀ་)

སྐྱེད་གཞི།

རྒྱ་རྟོང་ཡིག་ཚགས་p.T.996པ་ནི་མདོ་སྐད་ཚོང་ཁའི་གནས་རྒྱལ་སོགས་བཀོད་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་ཅུ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
དེར་མཁའ་པོ་ནམ་མཁའི་སླིང་པོ་དང་དགེ་སློང་སྐྱུ་ག་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་ས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མདོ་སྐད་ཚོང་གསུང་གི་ཚོང་ཁ་དང་ཐི་
ཀ་བྱང་ཚོང་གསུང་གི་ཤ་བྱུ་སོགས་དང་འདབས་འབྲེལ་བའི་ས་མིང་སྐོར་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ལ། དེ་དག་གིས་མཁའ་པོ་ནམ་མཁའི་སླིང་
པོ་དང་དགེ་སློང་སྐྱུ་ག་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་ས་གཉིས་ཀྱི་མི་ཚེ་འོ་རྒྱུ་དང་སྐོར་སྐྱེད་བཅའ་པོའི་རྒྱལ་རབས་དུས་མཚུགས་གི་མདོ་སྐད་
ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ཞིབ་འཇུག་ལ་རྒྱ་ཆ་བྱེད་ས་བཅུན་ཞིག་སྤྲད་འདུག་ཡིན་ནའང་མིག་སྲུའི་བར་ཡིག་ཆ་དེར་དབྱེད་པ་བཏང་བྱོང་
མཁའ་ཉུང་ལ། སྐོར་སྐྱེད་ཡིག་ཆར་བྱེད་བའི་ས་མིང་གི་སྐོར་ལ་དབྱེད་ཡོད་པ་མེད་པས་སྐོར་ཆ་ལྟ་བུར་ལུས་འདུག་སྟེ། ཡིག་ཆར་
བྱེད་བའི་ཐི་ཀ་གོང་འོག་དང་འབྲེལ་བའི་ས་མིང་དེ་དག་དེད་སྐབས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་དོས་འཛིན་བྱེད་སྐབས་པས། ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་
ཐང་ཆེ་བར་འདོད།

གཅིག་ ཐི་ཀ་དང་འབྲེལ་བའི་ས་མིང་གི་སྐོར་བཤད་པ།

རྒྱ་རྟོང་ཡིག་ཚགས་p.T.996པར་མཁའ་པོ་ནམ་མཁའི་སླིང་པོ་དང་སྐྱུ་ག་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་ས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེད་ཚེ་སྐད་དུ་ཐི་ཀ་
ལྟེ་བ་བྱས་པའི་འདབས་འབྲེལ་གྱི་ས་ཆན་ཆོས་སྟེལ་བ་དང་། མཐའ་མར་ཡང་ཐི་ཀ་ནས་སྐྱེད་གཞི་གསལ་ལས་ལ། དེའི་
གོ་རིམ་ཁྲོད་ཐི་ཀ་དང་འབྲེལ་བའི་ས་མིང་སྐོར་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེད་སྐབས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་དོས་འཛིན་བྱེད་སྐབས་པས་
འདིར་སྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ།

༡ སྐོར་པོ་རི།

རྒྱ་རྟོང་ཡིག་ཚགས་p.T.996པའི་ཁོད་དུ་སྐོར་པོ་རི་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ས་གཉིས་བྱུང་ཡོད་ལ། སོ་སོར་མཁའ་པོ་ནམ་
མཁའི་སླིང་པོའི་འོ་རྒྱུ་ཀྱི་སྐབས་དང་དགེ་སློང་སྐྱུ་ག་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་ས་ཀྱི་འོ་རྒྱུ་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱལ་མདོར་བསྐྱེད་
ཤིག་ཡིག་ཆར་གསལ་ཏེ་མ་ཡིག་ཇི་བཞིན་བཀོད་ན་འདི་ལྟར།“ (མཁའ་པོ་ནམ་མཁའི་སླིང་པོ་) འོ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་སྟེ།
ཕྱི་འོ་འོ་དེ་ཕྱིད་སྐྱེད་བ་ཆོས་ཉི་ཤུ་དགུ་ལ། ཞོད་པོད་གི་དགོན་སར་སྐྱེད་མོ་སྐྱེད་མ་གཡོས། མདངས་མ་གྱུར་པར་དུས་ལས་
འདས་སོ། དེའི་རྒྱབ་མོ་ནམ་གི་གུང་ལ། དབེན་སའི་ལྟ་འོག་གི་ཞོད་པོད་གི་རི་རྒྱུད་ནས། སྐོར་པོ་རི་བར་གི་ནམ་ཀ་ལ་འོད་ཆེན་

པོ་གཉིས་ཆགས་སུ་བྱུང་བས་ཡུལ་ཕྱོགས་༄།། གསལ་བར་གྱུར་ཏེ། ལུབ་ཕྱོགས་སུ་འདས་པར་གྱུར་ཞེས་དང་། “ཨན་ཅུང་
འཁོར་དུ་སྐྱར་སྐྱེལ་བ། དགོ་སྒོར་འབྲོ་ཤག་ཀྱང་ལས་སྒྲིགས་པས་བསྐྱེལ་བའི་ཚོ། སྲིན་པོ་རི་རི་རྩེར་ཕྱིན་པ་དང་། ནམ་ཀའི་ལས་
མཚོན་སྲིན་སྣ་ལྔ་སྐྱབས་པར་ཆགས་ཏེ། ཨན་ཅུང་དབེན་སར་ཕྱིན་གི་བར་དུ་ནམ་ཀའ་ལ་རི་རྩེར་ཕྱིན་ཕྱིན་གི་བར་དུ་
གདམ། །། །།”ཞེས་མཁན་པོ་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་མཚོག་སྐྱབས་ཤེས་པའི་ཉིན་གྱི་ནམ་གུང་ལ་སྲིན་པོ་རི་རྩེ་ནས་འོད་ཚེན་པོ་
གཉིས་བྱུང་ནས་ཡུལ་ཕྱོགས་གསལ་བར་བྱས་ཚུལ་དང་། གཞན་དགོ་སྒོར་སྐྱབས་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་སྐྱབས་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་
གི་སྐྱར་གདུང་དགོ་སྒོར་འབྲོ་ཤག་སོགས་ཀྱིས་ཁྲི་ག་ནས་སྲིན་པོ་རི་བརྒྱད། ཨན་ཅུང་དབེན་སར་སྐྱེལ་ཚུལ་བཀོད་འདུག་ལ།
སྲིན་པོ་རི་སྐྱབས་དེའི་གནས་རི་འགངས་ཚེན་ཞིག་ཡིན་པའང་ཤུགས་ནས་རྟོགས་ཐུབ།

དེ་ཡང་དེད་གི་ཆར་སྲིན་པོ་རི་ཞེས་ཁྲི་ཀ་རྗེར་མཁར་གྱི་བྱང་ཤར་མཚམས་སུ་ཡོད་ལ་ས་དེ་གའི་ཡུལ་མི་དག་གིས་ཨ་ཁྱེས་སྲིན་
པོ་འང་སྲིན་པོ་རྗེ་རི་ཞེས་འབོད། དེ་ནི་“ཁྲི་ཀ་གོང་འོག་གི་ས་མཚོམས་སུ་སྲིན་པོ་རི། བྲག་དཀར་སྐྱབས་རམས་པའི་རྣམ་ཐར་ཏུ།
སྒོད་མི་ལ་སྐྱད་སྐྱེལ་མཚུག་ཏུ་འབྱེལ་བ་འཇམ་དབྱེད་སར་ན་ག་རཀ་ཤར་འདྲུ”ཚུལ་སོགས་ཁྲི་ཀ་གོང་འོག་སྐྱེ་དེད་གི་གཅན་ཚོ་
དང་ཁྲི་ཀའི་བར་དུ་ཆགས་པའི་གནས་རི་འགངས་ཚེན་ཞིག་ཡིན་ལོ།།

2 ཁྲི་ག་མཁར་གོང་དང་ཁྲི་ག་མོང་ཡོག་གི་སྐོར

ཏུང་ཉོང་ཡིག་ཚགས་p.T.996པའི་དོན་ཚན་གཉིས་པའི་ཁོད་དུ་ཁྲི་ཀའི་ཡུལ་གྱི་མཁར་གོང་མ་དང་། མོང་ཡོག་སོགས་
ས་མིང་སྐོར་ཅིག་བྱུང་ཡོད་ལ། མ་ཡིག་ཇི་བཞིན་བཀོད་ན་འདི་ལྟར། “འདྲི་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་གི་ཁན་པོ། ཁྲི་ག་མོང་ཡོག་
མདའ་ན། ཚོག་ཅོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་འེད་དབེན་སར། སྐྱེ་རྩེ་མ་ཡོས་བཞིན་དུ་ཚོ་འདས་ཏེ། སྐྱད་ཀྱིས་སྐོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཅོའི་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསོད་ནམས་བགྱིས་ནས། སྐྱར་ཨན་ཅུང་དབེན་སར་འཁོར་དུ་ཡུལ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱིས་པན་གདུགས་ཀྱིས་
བྱངས་ཏེ་བསྐྱེལ་བའི་ཚོ། ཁྲི་ག་མཁར་གོང་དུ། སྒྲེད་གི་ནམ་ཀའ་ལ་སྲིན་མཚོན་སྣ་ལྔ་བྱུང་བ་ཡང་། ཡུལ་ཕྱི་དང་སྐྱབས་ཚུ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མཐོང་།”ཞེས་བསམ་གཏན་གྱི་མཁན་པོ་སྐྱབས་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་སར་དབྱུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་སོན་པ་ན་ཁྲི་ག་མོང་ཡོག་མདའ་
ནས་སྐྱབས་ཤེས་པ་དང་། ཁོང་གི་སྐོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཅོའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་བསོད་ནམས་བགྱིས་ཏེ་སྐྱར་ཨན་ཅུང་
དབེན་སར་བསྐྱེལ་སྐྱབས་ཁྲི་ག་མཁར་གོང་ནས་བྱེད་ཤེས་པའི་སྲིན་མཚོན་སྣ་ལྔ་བྱུང་ཚུལ་བཀོད་ཡོད་འདུག།

དེ་ཡང་ཁྲི་ཀ་ཞེས་པ་ནི་བོད་བཅོན་པའི་རྒྱལ་རབས་དུས་སྐབས་སུ་མདོ་སྐད་ནས་མཐོང་བྱུང་བའི་ཁྲི་ལྗེ་འཕྲིན་ལྗོངས་སྐྱིག་གཞི་
འཇུགས་སྐབས་ཡུལ་དེ་ནས་ཐོག་མར་བཙུགས་པའི་རྒྱེན་གྱིས་ཁྲི་ཀ་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་བ་

ཅན་ཡུལ་དེར་ཐེབས་སྐབས་ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲི་བརྒྱབ་སྟེ་བསྐྱེད་པས་ཁྲི་ཀ་དང་། རལ་བ་ཅན་གྱི་དམག་དམངས་
ཀྱིས་ཡུལ་དེའི་མ་རྒྱུའི་འགྲམ་ནས་ལ་བ་སོགས་བཀྲུས་ཏེ་གོས་གདང་འཐེན་ནས་སྐྱམ་པས་བོད་མི་དུ་ཁྲི་ཀ་ཞེས་ཐོགས་པ་
དང་། “ཁྲི་ཀའི་ཡུལ་ལྷའི་ཕོ་བྲང་གི་རྒྱབ་རི་ཁྲིའི་རྣམ་པར་ཡོད་པས་ཁྲི་ཀར་ཐོགས་”ཚུལ་སོགས་བཞེད་མོད། དོན་གྱིས་བཞེད་
ལུགས་ཐོག་མ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་མཐུན་པར་འདོད། གཞན་ཁྲི་ཀ་མཁར་གོང་ནི་“མ་རྒྱུབ་ནས་ཤར་དུ་འབབ་པའི་རྒྱུར་འོས་ཀོར་
དང་གོང་བ། ཀལ་རོན་ཏེ་ལུང་བ་གསུམ་གྱི་མདར་ཁྲི་ཀའི་རྒྱ་མཁར་”ཞེས་དེད་གི་ཁྲི་ཀ་རྫོང་ཐོག་སྟེ་མ་རྒྱུའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་ལ་
ཡུལ་དེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲི་ཀའི་རྒྱ་མཁར་རམ་ཁྲི་ཀའི་གནའ་མཁར་དུ་འབོད།

ཁྲི་ཀ་མོང་ཡོག་ནི་མཁར་པོ་ནམ་མཁའི་སླིང་པོའི་དབེན་ས་སྟེ་སྐྱོམ་སྐྱབ་ས་ཡིན་ལ། དག་སྐོང་སྐྱུག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་སྐྱ་
གཤེགས་སའང་ཡིན། དེའི་དེད་ནི་ཁྲི་ཀ་རྫོང་རྒྱུ་ཤར་ཡུལ་ཚོའི་བྱང་ཤར་གྱི་སྤྱི་ལེ་བཞི་ལྷག་གི་སའི་ཆར་ཡོད་ལ། ཡུལ་དེའི་མང་
ཚོགས་ཀྱིས་“མོ་ཡག་”གམ་“མོ་ད་ཡག་”ཏུ་འབོད། ཡལ་དེར་“ཨ་མ་དེ་ཚོས་འབྱུང་དུ། ཁྲི་ཀའི་ལྷ་དཀར་པོ་ཡན་ཆད། རྩ་
ཁང་མན་ཆད་ན་མཁར་དགོན་པ་ཞེས་པའི་གྲུ་ས་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་མ་རྟེན་”ཅེས་གནའ་དུས་སུ་དགོན་རྫོང་ཞིག་ཡོད་
ཚུལ་བཀོད་འདུག་པ་དང་། ཡང་ཁྲི་ཀའི་གནས་བརྟེན་སོགས་སུ་མཚོ་སྐོན་མ་རྒྱུའི་ལུག་མགོ་ན། ཁྲི་ཀའི་དབང་ཕྱོགས་འོད་
ལྡན་ཡུལ། འུ་མ་ལུག་གི་སྐྱ་ཁ་ན། མོད་ཡོག་མཚོ་དེར་བདུན་པོ་ཡོད་ཅེས་ཚོས་རྩེ་དོན་འགྲུབ་རིན་ཆེན་སྐབས་བཞེད་ས་པར་
བཞེད་པའི་མཚོ་དེར་སོགས་ཡོད་སྟེ་ལ་ལ་གཞིགས་ན། དེ་དག་ནི་མཁར་པོ་ནམ་མཁའི་སླིང་པོ་དང་དག་སྐོང་སྐྱུག་ཡེ་ཤེས་
དབྱངས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་དངོས་ཤིག་ཡིན་པར་འདོད། དེར་སྐབས་ཀྱང་སྐྱུང་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་མོད་ཡོག་
སྟེ་བ་ལ་མོད་ཡོག་ཚལ་ཏུ་ཚང་། མོད་ཡོག་དགོན་པ་ཚང་། མོད་ཡོག་མཁར་ནང་ཚང་སོགས་མོད་ཡོག་ཁྲིམ་ཁ་བཅུ་གཉིས་
སོགས་བརྗིད་སྟེ་འདུག་གོ།

3 ཁྲི་ག་ཞོང་པོང་གི་སྐོར།

རྩེ་ལོ་ཡིག་ཚགས་p.T.996པའི་དོན་ཚན་གཉིས་པའི་ཁོད་དུ་ཁྲི་ག་ཞོང་པོང་དང་ཞོང་པོང་གི་དགོན་ས་སོགས་ས་མིང་
སྐོར་ཅིག་བྱུང་ཡོད་ལ། མ་ཡིག་རི་བཞིན་བཀོད་ན་འདི་ལྟར། “ལོ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་སྟེ། ཁྲི་འི་ལོའི་དབྱིད་སྐྱེ་ར་བ་ཚོས་ཉི་ཤུ་དགུ་
ལ། ཞོང་པོང་གི་དགོན་སར་སྐྱེལ་མོ་གུང་མ་གཡོས། མདངས་མ་གྲུར་པར་དུས་ལས་འདས་སོ། དེའི་རུབ་མོ་ནམ་གི་གུང་ལ།
དབེན་སའི་ལྷ་འོག་གི་ཞོང་པོང་གི་རི་རྒྱུད་ནས། སྤིན་པོ་རིའི་བར་གི་ནམ་ཀ་ལ་འོད་ཆེན་པོ་གཉིས་རྒྱུད་ཆགས་སུ་བྱུང་ས་ཡུལ་
ཕྱོགས་༄། གསལ་བར་གྲུར་”ཞེས་མཁར་པོ་ནམ་མཁའི་སླིང་པོ་མཚོག་དགུང་གུང་ས་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ལོན་པ་ན་ཁྲི་ག་ཞོང་

པོང་གི་དགོན་སར་སྐྱེལ་གྱུང་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་བཤེགས་པ་དང་། ཞོང་པོང་གི་རི་རྒྱུད་སོགས་ནས་འོད་ཚེན་པོ་སོགས་ལྟོས་པོ་
མཚར་ཅན་དུ་མ་གྱུང་ཚུལ་བཀོད་འདུག།

དེ་ཡང་ཞོང་པོང་དང་ཞོང་པོང་གི་རི་སོགས་ནི་དེང་གི་ཁྲི་ཀ་རྗེ་རྒྱུ་ཤར་ཡུལ་ཚོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་བཅུ་ཉེ་སར་ཡོད་ལ། དེར་
སྐབས་ཡུལ་དེར་“ཞོང་པོ”འམ་“གཤོང་པོ”ཞེས་འབོད་བཞིན་མཚིས། གཞན་མཁན་པོ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་དབེན་ས་སྟེ་ཞོང་
པོང་གི་དགོན་སར་ནི་དེར་སྐབས་འདི་ཞེས་པོས་འཛིན་བྱེད་དཀའ་མོད། ཞོང་པོ་སྟེ་བ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་སྤྱིན་པོ་རིའི་འདབས་ན་གོང་བ་
གྲུ་ཚང་ངམ་བོད་ཚོ་དགོན་རྙིང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྤྱགས་དགོན་གསལ་སྤྱགས་དར་རྒྱས་གྲིང་ཞེས་ལོ་རྒྱས་ལྟན་པའི་
སྤྱགས་ཁང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཡང་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པའི་ཨ་མ་དོ་ཚོས་འབྱུང་དུ། ཁྲི་ཀའི་ལྷ་དཀར་པོ་ཡན་ཆད། རོ་ཁང་མན་ཆད་
ན་མཁར་དགོན་པ་ཞེས་པའི་གྲུ་ས་ཞིག་ཡོད་པར་བཤེད་ཀྱང་མ་རྙེད་ཞེས་དགོན་རྙིང་ཞིག་གྱུང་ཡོད་སྟེ་ལ་གཞིགས་ན་ཞོང་པོང་
གི་དགོན་སར་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཨེ་ཡོད་སྟུང་མོད། དེང་གི་ས་ཁོངས་ནས་ལྟོས་ན་ཞོང་པོ་ནི་ཁྲི་ཀའི་རོ་ཁང་དང་དེའི་གོང་དུ་
ཡོད་པས་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདུག་སྟེ་སྤྱི་མཐུན་དུ་དཔྱད་རྒྱུ་ནི་གནད་ཀྱི་དམ་པའོ།།

གཉིས། ཚོང་ཀ་དང་འབྲེལ་བའི་ས་མིང་གི་སྐོར་བཤེད་པ།

རྒྱུ་རྟོང་ཡིག་ཚགས་p.T.996པའི་ཁོད་དུ་མཁན་པོ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་གཙོས་པའི་མན་རྩ་ཤར་དང་། ཁོང་གི་སློབ་མ་
དགེ་སློང་སྤྱི་གཡེ་ཤེས་དབྱེད་ས་གསུམ་གྱིས་མདོ་སྤྱོད་ཚོང་ཁའི་ཕྱོགས་ནས་སྤེལ་ཚུལ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་གོ་རིམ་ཁོད་དུ་ཚོང་
ཀ་དང་འབྲེལ་བའི་ཨ་མ་རྒྱུད་དབེན་ས་སོགས་ས་མིང་གྲུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེར་སྐབས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་པོས་འཛིན་བྱེད་བྱེད་པས་
འདིར་གྲིང་བར་བྱ་སྟེ།

༡ ཚོང་ཀ

རྒྱུ་རྟོང་ཡིག་ཚགས་p.T.996པའི་དོན་ཚན་དང་པོའི་ཁོད་དུ་མན་རྩ་ཤར་མཚོག་ཚོང་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ནམ་
མཁའི་སྤྱིང་པོ་སོགས་ལ་ཚོས་བཤེད་ཚུལ་བཀོད་ཡོད་ལ། མ་ཡིག་ཇི་བཞིན་བཀོད་ན་འདི་ལྟར།“དེ (བེ་འུ་སིང་རྩ་ཤར་) འི་
སློབ་མ་ཚོས་གོ་བ་བརྒྱུད་ཅིག་གྱུང་བའི་དམ་པ། མན་རྩ་ཤར་ལྷ་འུ་ཞེས་ཟས་གསོལ་བས་གཉིད་ཚོམས་ཏེ། གཉིད་མཚན་རྒྱུན་དུ་
སློམ་བ་ཞིག་ཡུལ་ཚོང་ཀར་གཤེགས་ནས། སློབ་མ་མང་པོ་ལ་ཚོས་བཤེད་དེ། སློམ་དུ་སྤེལ་པ་ལས། སློབ་མ་ཚོག་ཅོ་ནམ་ཀས་
དོན་རིག་ནས། རྩ་ཤར་གིས་ཀྱང་ལམ་མཐོང་དོ།”ཞེས་མན་རྩ་ཤར་ཚོང་ཀའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་སྤུམ་ཚུའི་རིང་ལ་མཁན་པོ་
ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་སོགས་རྗེས་འབྲུག་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཚོས་དང་སློམ་སྤྱི་མན་དག་སོགས་བསྐྱུལ་ཏེ། མཐར་ཁྱུ་ཡུལ་དུ་

ཕེབས་པའི་གནས་ཚུལ་སོགས་བཞེད་འདུག

དེ་ཡང་ཚོང་ཁའི་ཁྱབ་ཁོངས་ནི་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཤར་རྒྱུད་ནས་སྟོང་སྟོར་མན་ཆད་དང་མིན་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཚོང་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་ངོས་
 འཛིན་ལ། ཚོང་ཁ་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ཚོང་ཁ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ངོས་འཛིན་ཐད་བཞེད་ལུགས་མི་འབྲེ་བ་
 མང་། ཚོང་ཁ་ཞེས་པའི་ས་མིང་འདི་ཆེས་ཐོག་མར་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ་ས་ནི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་
 གནད་བསྟུས་S.T.750པ་དང་S.T.8212པ། ཏུན་ཏྲོང་པོད་ཡིག་ཡིག་ཚགས་P.T.996པ་དང་
 P.T.1217པ་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་གནད་བསྟུས་ཚོད་ཀྱི་ཚོང་ཁ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་དག་ཟུར་དུ་བཞེད་
 བ་གསལ་གྱི་འདི་ལྟར།

ལུང་ཁྱད་སྟངས།	བཙན་པོ།	ལོ་རྒྱུས།	གནས་ཚུལ།
S.T.750	ཁྲི་འདུས་སྟེང་།	698	ཁྲི་ལོ་ལ་བབ་སྟེ། བཙན་པོ་དབྱར་བྱང་པོའ་དུ་བཤེགས། དགུན་ རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཁྲི་འབྲིང་གིས། ཚོང་ཁ་ཆེ་རྒྱུ་དུ་རང་སྟེ། རྒྱུ་འི་དམག་ དཔོན་ཆེན་པོ་ཐུག་པུ་ཤེ་བཟུང་།
S.T.8212	ཁྲི་སྟུང་ལྷེ་བཙན།	757	སྟོན་ཆེན་པོ་སྤང་བཞེར་ལམ་སྟོགས་པས་རྒྱུ་འི་མཁར་ཚོང་ཁ་ཆེན་ པོ་དང་མེག་ཤིང་ཀུན་གཉིས་ཐབ་པར་ལོ་ཅིག
S.T.8212	ཁྲི་སྟུང་ལྷེ་བཙན།	759	མ་དོ་སྟོན་ཏེ་དགུན་འདུན་རག་ཏུ་མ་འོང་དུ་སྟོན་ཁྲི་བཟང་དང་ ཞང་སྟོང་རྩན་དང་ཞང་བཙན་བ་གསུམ་གྱིས་ཚོང་ཁ་རྒྱུ་ཐབ་པར་ ལོ་ཅིག

འདི་ལྟར། ཚོང་ཁ་ཞེས་པའི་ས་མིང་ནི་སྟུར་རྒྱལ་བཙན་པོ་འདུས་སྟོང་མང་པོ་མེ (676--704) འོ་སྐབས་ནས་བྱུང་
 ཡོད་པར་མ་ཟད། སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་མ་དོ་སྟོན་ཏེ་སྟོན་ཁྲི་ལྷེ་བཙན་ཏེ་བཞེག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པའང་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་དཔོག་
 ཅུས་ལ། དེ་དང་སྐབས་ཀྱང་ཚོང་རྒྱུ་འབབ་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ཁོངས་དག་ལ་སྤར་བཞེན་ཚོང་ཁ་ཞེས་འབོད་བཞེན་འདུག་གོ།

༢ ཨན་རྒྱུང་དབེན་ས།

ཏུན་ཏྲོང་པོད་ཡིག་ཚགས་p.T.996པའི་དོན་ཆེན་གཉིས་པའི་ཚོད་དུ་དག་སྟོང་སྟུག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་དགུང་སྐབས་བརྒྱུད་ཏུ་

ལོན་པ་ན་མི་ག་ནས་སྐྱ་གཤེགས་པ་དང་། ལོང་གི་སྐྱར་གདུང་མི་ག་ནས་ཨཱ་རྒྱུད་དབེན་སར་སྐྱེལ་ཚུལ་བཀོད་ཡོད་ལ། མ་
ཡིག་ཇི་བཞིན་བཀོད་མ་འདི་ལྟར། “འདི་བསྐྱུས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ལན་པོ། སྲོ་མ་ཡོས་བཞིན་དུ་ཚོ་འདས་ཏེ། སྐྱད་ཀྱིས་
སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསོད་ནམས་བགྱིས་ནས། སྐྱར་ཨཱ་རྒྱུད་དབེན་སར་འཁོར་དུ་ཡུལ་ཕྱི་རྣམས་
ཀྱིས་པན་གདུགས་ཀྱིས་དངས་ཏེ་བསྐྱེལ་པའི་ཚོ། མི་ག་མཁར་གོང་དུ། སྤོང་གི་ནམ་ཀ་ལ་སྤྲིན་མཚོན་སྲུ་ལྷ་བྱུང་བ་ཡང་། ཡུལ་
ཕྱི་དང་ཕྱུགས་ཇི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་། ཨཱ་རྒྱུད་འཁོར་དུ་སྐྱར་སྐྱེལ་བ། དགོ་སློབ་འབྲོ་ཤག་ཀྱང་ལས་སྤོགས་པས་བསྐྱེལ་
པའི་ཚོ། སྤྲིན་པོ་རི་རི་རྩེ་རྩེ་ཕྱིན་པ་དང་། ནམ་ཀའི་ལས་མཚོན་སྤྲིན་སྲུ་ལྷ་སྐྱུག་པར་ཆགས་ཏེ། ཨཱ་རྒྱུད་དབེན་སར་ཕྱིན་གི་བར་
དུ་ནམ་ཀ་ལ་རི་རྩེ་རྩེ་ཕྱིན་གི་བར་དུ་གདུགས། །། །།”ཞེས་དགོ་སློབ་སྐྱེལ་ཡེ་ཤེས་དབྱུངས་དབྱུང་གུངས་བརྒྱུད་ཅུ་ལོན་པ་ན་མི་
ག་མོང་ཡོག་མདའི་ཚིག་ཅན་མཁའ་མཁའི་སྤྱིང་པའི་དབེན་སར་སྐྱེལ་འདས་པ་དང་། ལོང་གི་སློབ་མ་དགོ་སློབ་འབྲོ་ཤག་སོགས་ཀྱིས་
ང་ཚོའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་བསོད་ནམས་བགྱིས་ཤིང་ལོང་གི་སྐྱར་མི་ག་མོང་ཡོག་ནས་སྤྲིན་པོ་རི་རི་བརྒྱུད། ཨཱ་རྒྱུད་དབེན་
སར་སྐྱེལ་ལ། སྐྱེལ་བའི་ཚོ་སྤྲིན་པོ་རི་རྩེ་ནས་མཚོན་སྤྲིན་སྲུ་ལྷ་སྐྱུག་པར་ཆགས་ཏེ་བཀྱ་ཤེས་པའི་ལྷས་ཡ་མཚོན་བྱུང་བ་ཡུལ་མི་
ཚོས་མཐོང་ཞེས་གསལ་པོར་བཀོད་འདུག ཨཱ་རྒྱུད་དབེན་སར་ལ། ཅུན་ཉོང་བོད་ཡིག་ཡིག་ཚགས་p.T.996པའི་ཁོད་དུ་
ཨཱ་རྒྱུད་དབེན་སར་དང་ཨཱ་རྒྱུད་འཁོར། ཨཱ་རྒྱུད་དབེན་སར་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་མི་འདྲ་གསུམ་ལྷག་བྱུང་ཡོད་མོད་དོན་གྱིས་གཅིག་
ཡིན་ཏེ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་རྫོང་ཚེན་བཞེད་ཡ་གྲུལ་ཨཱ་རྒྱུད་གནམ་རྫོང་ཡིན། དེ་ནི་དེང་གི་མཚོ་ལྷོ་ལྷོ་གཅན་ཚོ་རྫོང་ཁམས་ར་གོང་བཟའ་
གྱི་མངའ་ཁོངས་སྤྱོད་རྫོང་མཁར་ནས་ཅུབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་༥༠ཙམ་གྱི་སར་ཆར་ཡོད་ལ། ལོ་རྒྱུས་སྤོང་གི་མཁའ་པ་མི་
གསུམ་དང་སྤྱོད་རྫོང་དཔོན་པ་རབ་གསལ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མེ་རོ་བསྐྱུངས་ས་ཡིན་པར་མ་ཟད། མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་སྤེ་
ཐོག་མའི་གསལ་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

གསུམ། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་དབྱུང་བ།

འདིར་སྤྲིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་དང་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཁོད་བྱུང་བའི་མི་ཀ་གོང་འོག་དང་འབྲེལ་ཏེ། ཅུན་ཉོང་ཡིག་

ཚགས་p.T.996པའི་ཁོད་ཀྱི་མི་ཀའི་མཁར་གོང་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དེང་གི་མི་ཀ་དང་གཅན་
ཚེད་ཡུལ་ལྷུང་ལག་ལ་གནའ་དུས་སུ་མི་ག་གོང་འོག་ཅེས་འབོད་ལ། དེང་གི་མི་ཀ་ནི་མི་ག་གོང་མ་དང་། དེང་གི་དཔའ་ལྷུང་དང་
གཅན་ཚེད་ཡུལ་ལྷུང་ལེ་ལེ་མི་ག་འོག་མ་རུ་འབོད། མི་ག་གོང་འོག་གི་ས་མཚམས་ནི་ 《མདོ་སྐྱོད་ཚོས་འབྱུང་》 ལས་སུམ་
པ་འགག་ཏུ་རོས་འཛིན་གྱིན་འདུག མི་ག་མཁར་གོང་ནི་དེང་གི་མི་ཀ་རྫོང་ཐོག་ཏུ་ཡོད་ལ། ཡོངས་གྲགས་སུ་དེ་ནི་མིན་རྒྱུ་ལ་

རབས་ཀྱི་མིན་ཉོང་བོའོ་ 明洪武 (1374--1380) ལྷགས་སུ་བཞེངས་བར་བཞེད་མོད། ཏུང་ཉོང་ཡིག་
ཚགས་p.T.996པ་གཞིར་བཟུང་ན་བཅོན་པོའི་དུས་ལྷགས་ནས་གནའ་མཁར་གྱི་མང་གཞི་ཞིག་ཡོད་པ་ར་སྤོད་ཐུབ། འདིར་
ཁྲི་ཀ་མཁར་གོང་ཞེས་མཁར་གོང་མ་ཞིག་ཡོད་སྟོལ་ལ་གཞིགས་ན་ཁྲི་ཀ་མཁར་འོག་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་སྲིད་ལ། དེ་ནི་
གནའ་དུས་སུ་དེད་གི་ཁྲི་ཀ་ལ་ཁྲི་ཀ་གོང་མ་དང་། དེད་གི་གཅན་ཚའི་རྩབ་བྱང་དང་དཔའ་ལུང་ས་ཚའི་ལག་ཅིག་ལ་ཁྲི་ཀ་འོག་མ་
ཞེས་འཛིན་པ་དང་ཆའང་བར་རྗེས་དཔག་གི་རིགས་པས་དཔགས་ཚེ་དེད་གི་གཅན་ཚའི་ཡུལ་དུ་འང་མཁར་འོག་མ་ཟེར་བ་
ཞིག་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་གཅན་ཚའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་“ལམས་ར་གོང་བདུལ་དུ་མཁར་ཆག་ཐང་ཟེར་བའི་མཁར་རྗེས་ཞིག་ཡོད་
པ་དེ་ཨོ་ཡིན་སྟེ།”པའི་དོགས་པ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་འདུག་མོད་སྟེ་མཐུན་དུ་དབྱེད་པ་རྒྱ་ནི་དགོས་གཤམ་ཆེ་བར་འདོད།

མཚུག་བསྟུ་བ།

མདོར་ན། ས་མིང་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣས་པར་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་གདོད་མ་ནས་རང་
ཚོས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་པར། དེ་ཡང་ཐོག་མར་དག་ཐོག་དག་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་དང་། བར་དུ་ས་མིང་མཚོན་གྱིང་
ཀྱི་བད་རྟགས་སོགས་ཅི་རིགས་སྤྱད་ནས་འཛིན། མཐའ་མར་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱན་མཐུན་གྱིས་རྒྱན་འབྲམས་སུ་ཆགས་པའི་ས་
མིང་དེ་ཡིག་ཐོག་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་བཀོད་པ་ཞིག་གོ།

དབྱེད་ཚེམ་འདིར་ཏུང་ཉོང་ཡིག་ཚགས་p.T.996པར་བྱུང་བའི་ཁྲི་ཀ་དང་འབྲེལ་བའི་ས་མིང་སྟོར་ཞིག་དེད་གི་སྲིད་
འཛིན་ས་ཁོངས་ཀྱི་དབྱེ་སྤངས་ནས་ཇི་བཞིན་འཛིན་བྱས་ཡོད་དེ། ས་ཆ་དེད་ག་ནི་བོད་བཅོན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དུས་ལྷགས་སུ་
བོད་ཐང་བར་གྱི་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་གཙོ་བོ་ཆགས་ཡོད་ལ། ལྷགས་དེའི་བོད་བཅོན་པོའི་སྲིད་དབང་སུ་བཏུན་དང་མངའ་
ཁོངས་གཅིག་གྱུར་ཐང་ལའང་རུས་པ་གཤམ་ཆེན་རེ་ཐོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་བ་ཅན་གྱི་སྲིད་འཛིན་གྱི་དུས་
ལྷགས་དང་། སྟོན་སུ་བོད་བཅོན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དུས་མཚུག་དང་བཏུན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ལྷགས་སུ་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ལྷེ་བ་ལྷ་
བུར་གྱུར་ཡོད་པས་ས་གནས་གཤམ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དངོས་བརྒྱུད་གང་ཟུང་ནས་རྟོགས་ཐུབ་གོ།